

Preek Kolossenzen 3: 18 – 4: 6

Broeders, zusters,

Een aantal weken geleden heb ik hier in de gemeente gesproken over Kolossenzen 2. Paulus legt daar uit dat wie Christus aanvaardt, met Hem wordt begraven en ook met Hem opstaat in een nieuw leven. We hebben gezien dat die bevrijding totaal is. We worden zowel lichamelijk als geestelijk verlost. Gods verlangen is dat de hele schepping bevrijd wordt van de machten van het kwaad. Dankzij de Here Jezus zijn we bevrijd van schuld, maar ook van wetten die we elkaar kunnen opleggen.

In de tekst van vandaag gaat Paulus meer naar de praktijk van het bevrijde leven. Kolossenzen 2 is de geestelijke werkelijkheid, Kolossenzen 3 is de uitwerking ervan in het dagelijkse leven. Hoe doe je dat dan, leven als een bevrijd mens, in een samenleving waar gebrokenheid en zonde de boventoon voeren.

En dan komt er meteen al een vraag boven.

We hebben gezegd dat Paulus ons wil bevrijden van menselijke wetten, maar vervolgens lijkt het of hij dan zelf met een pakket regels komt aanzetten. Wetten voor mannen en vrouwen, voor kinderen en vaders, voor slaven en heren. Is Paulus hier niet met zichzelf in tegenspraak?

We zijn net begonnen met lezen in vs. 3:18, maar misschien is het beter om vs. 17 erbij te pakken. In vs. 17 schrijft Paulus: *Alles wat u doet met woorden of met daden, doe dat alles in de Naam van de Here Jezus.....*

Dat is de algemene regel. Dat we in woord en daad handelen namens de Here Jezus, dat wil zeggen, als een vertegenwoordiger van Hem. Zoals Hij het zelf gedaan heeft en zoals Hij het nu nog zou doen. En vanuit die algemene regel gaat Paulus het dan praktisch maken. En dan begint hij dicht bij huis. In je huwelijk, in je gezin, of op je werk. Paulus denkt niet aan het omgooien van bestaande structuren, maar hij schrijft erover hoe je in de bestaande structuren Jezus kunt zichtbaar maken. Christenen vormden in zijn tijd een minderheid in de samenleving. En als minderheid hadden ze te dealen met een samenleving waarin heel veel anders ging dan God het bij de schepping had bedoeld. God had de mens geschapen naar zijn beeld, om elkaar te dienen en om de aarde te bewerken, te beheren, d.w.z. zoals de Heer het zou willen hebben.

Maar van al dat mooie kwam niet veel terecht. Nadat het eerste mensenpaar zich heeft laten verleiden door de slang kwam er in de mens iets naar boven dat niet bij God hoort

maar bij wel de slang. Onvrede met de eigen taak en positie en het verlangen om over de ander te heersen. En dat willen heersen van de ene mens over de ander zien we in allerlei gedaanten terug in onze levens.

Dat is denk ik het duidelijkst als we kijken naar het voorbeeld dat Paulus geeft bij heren en slaven. Paulus houdt geen pleidooi om de slavernij te handhaven. En ik neem ook aan dat niemand van ons daar voorstander van zal zijn. Maar Paulus' lezers leven nu eenmaal in een wereld waarin slavernij de gewoonste zaak van de wereld is geworden. In de loop der eeuwen, is mede dankzij het christendom, de slavernij afgeschaft en dat is een groot goed. De ene mens mag niet het eigendom zijn van een ander mens. Maar dat was in Paulus' tijd nog anders. En daar is Paulus geen voorstander van, maar het is gewoon niet anders. Als enkel mens kun je dat niet veranderen en als klein kerkje in Kolosse ook niet.

De richtlijnen die Paulus nu gaat aanreiken zijn dan ook niet meer dan gedachten hoe je in zo'n kromme situatie, die afwijkt van Gods bedoelingen, volgeling van Jezus kunt zijn. En als we dat gezegd hebben, dan geldt dat wat voor slavernij geldt, ook voor de andere voorbeelden die hij geeft. De sterken heersen over de zwakken en dat zie je in alle structuren terug. De heer heerst over de slaaf, maar ook de man heerst over de vrouw en de vader heerst over zijn zoon. Zo was de samenleving toen georganiseerd, dat zijn de feiten. En hoe kun je dan in een dergelijke situatie je plek innemen? Stel je bent vrouw en je man behandelt je als tweederangs? Doe je dan net zo als heel veel vrouwen in jouw tijd doen en zoals je zelf voordat je tot geloof in Christus kwam ook met je man omging? Ga je dan de strijd aan, of heb je een afkeer van je dominante man? Nee, zegt Paulus, in een dergelijke situatie laat je zien dat je christen bent, door gewoon een goede vrouw te zijn. En dat betekent in jouw situatie onderdanig zijn. Niet omdat je niet anders kunt omdat je onder de plak zit, maar omdat je daarvoor kiest. Wie daarvoor kiest is niet zwak, maar sterk. Omdat je op die manier in jouw situatie, het beste Christus kunt zichtbaar maken. Christus ging niet de strijd aan, Hij had ook geen afkeer van mensen. Hij diende.

Is Paulus dan een voorstander van dominante, heersende mannen, die hun vrouw onder de duim houden door de boeman uit te hangen? Ziet hij dat als een manier waarop alle huwelijken van alle eeuwen ingevuld moeten worden? Zeker niet, vandaar ook dat hij de christenmannen ook aanspreekt.

Mannen, misschien hebben jullie voordat je christen werd, op dezelfde manier geleefd als ieder ander. Je wist niet beter. Je ging er vanuit dat jij de baas was en dat je vrouw je eigendom was. Je hoefde maar te commanderen en ze rende voor je. Maar als je je

omkeerde had ze een afkeer van je.

Maar hoe ga je nu met haar om, nu je christen geworden bent? Ga je dan op dezelfde voet verder? Eis je dan nog ondergeschiktheid van haar. Nee, zegt Paulus, dan ga je je vrouw liefhebben. In de Efeze brief koppelt Paulus de relatie man-vrouw aan Christus en de gemeente. De man moet liefhebben zoals Christus de gemeente liefheeft. Jezus gaf zich over, diende uit liefde. Jezus eist geen slaafse onderdanigheid, maar vraagt wederliefde. De man mag niet bitter zijn tegen zijn vrouw. Dat kan trouwens slaan op bitterheid in z'n hart, maar ook wel op een ruwe behandeling, zoals in die tijd niet ongebruikelijk was. Dat kon zowel verbaal als fysiek. Die bitterheid past niet bij het christelijke leven.

Vrijwillige onderdanigheid en dienende liefde vertonen totaal andere huwelijken dan in die tijd gewoon was. En reken maar dat het zichtbaar werd in de samenleving als je bij zo'n echtpaar over de vloer kwam. Dat was nu 'gij geheel anders' (Efeze 4:20). Dat was pas een getuigenis van een veranderd leven. Een bevrijd leven!

Paulus geeft nog een ander voorbeeld. Ook in de vader-kind relatie was in Paulus' tijd weinig genegenheid zichtbaar. De tijd die wij kennen, waarin kinderen hun ouders gewoon Piet noemen, en hun zin krijgen als ze maar lang genoeg zeuren, staat mijlen ver af van de verhoudingen in de gezinnen in die tijde.

Vaders leiden hun gezin met straffe hand. Kinderen moesten gehoorzamen, meewerken in het gezin en in het bedrijf, en zodra kinderen in de ogen van vader oud genoeg waren om te trouwen bepaalde vader wie de bruid werd voor zijn zoon of vader ontving een bruidsschat voor z'n dochter van een jaar of veertien.

De heersende houding van vaders had soms wel bewerkt dat de kinderen ontmoedigd werden. Er was in veel gevallen geen sprake van liefdevolle leiding maar van eisende, dominante, heersende macht. De gehoorzaamheid van de kinderen was dan ook geen gehoorzamen uit liefde, maar gehoorzamen omdat je gewoon niet anders kon. Je zat gewoon klem. Er was lang niet altijd sprake van achting voor de ouders. En lukte het om onder het dwingend gezag van je vader uit te komen dan zou je het niet laten.

Maar nu je als zoon of dochter gelovig geworden bent worden de zaken anders. Dan ga je uit respect voor je vader, en ik neem aan ook voor je moeder, gehoorzamen. Niet omdat het moet, maar omdat je je ouders erkent als de door God aangestelde gezagsdragers over je jonge leven. Zelfs als je ouders niet gelovig zijn probeer je dat respect te laten zien. Al geldt dan zeker het principe dat je God meer moet gehoorzamen dan je ouders (Mt 10:37). Je kunt je ouders niet gehoorzamen als hun instructies tegen Gods wil ingaan. Maar in z'n

algemeenheid geldt dat je respect toont door gehoorzaamheid.

Maar ook voor ouders verandert het leven, nu ze Christus hebben leren kennen. De vader, die maar hoefde te brullen en z'n hele gezin sprong voor hem in de houding, krijgt nu van Paulus de instructie om z'n kinderen niet te irriteren. Als vader en moeder heb je de verantwoordelijkheid dat je kinderen zich ontwikkelen tot stabiele volwassen mensen, en dat doe je niet door te irriteren en te commanderen, maar door te waarderen en te stimuleren. Je biedt, voor zover je dat kunt, je kinderen een warm en veilig nest. Zodat de liefde van Christus waar jezelf door getroffen bent ook voelbaar wordt in de opvoeding van je kinderen.

En zo gaat het dus ook op je werk, gaat Paulus' betoog verder. Als je een slaaf bent, dan gehoorzaam je je heer. Niet om bij hem een wit voetje te halen, maar oprecht en met ontzag voor God. Kortom, nu je gelovig bent dan probeer je gewoon een goede slaaf te zijn, hoe die heer van je ook met je omgaat.

En voor de christen-heren geldt dat, als ze slaven hebben, ze goed moeten zijn voor hun slaven. Ook voor de slaaf geldt, dat hij gemaakt is naar het beeld van God. Een heer is niet meer dan z'n slaaf. Je kunt wel denken dat je boven je slaaf staat, maar jij hebt een Heer in de hemel. En aan die Heer zul je moeten verantwoorden hoe je met je mensen bent om gegaan, zegt Paulus.

Ik hoop dat helder is wat ik wil duidelijk maken. Paulus roept de jong-gelovigen in Kolosse op om Christus' beeld te gaan vertonen.

Alles wat u doet met woorden of met daden, doe dat alles in de Naam van de Here Jezus. Dat is het algemeen geldend principe en dat principe geldt voor alle eeuwen.

De manier waarop de Kolossenzen daar invulling aan moesten geven was in hun situatie totaal anders dan in de onze. Wij leven bijna 2000 jaar later, in een westerse cultuur. Wij kennen geen slavernij, wij kennen geen vaders meer die hun kinderen met straffe hand onder de duim houden, wij kennen ook geen huwelijken meer waar de vrouw tweederangs is. In Kolosse was dat wel en toen de gelovigen daar Christus zichtbaar gingen maken in hun omgeving toen veranderden de verhoudingen naar Gods bedoelingen. Want waar het christelijk geloof voet aan wal krijgt, gaan onrechtvaardige structuren ondersteboven. Niet door middel van demonstraties maar door middel van een getuigenis van een veranderd leven.

De vraag die vanuit de Kolossenzenbrief nu op ons afkomt is dan ook deze. Hoe kunnen wij in onze tijd Christus zichtbaar maken? We kennen geen slavernij, maar velen van ons zijn

werknemer. Als dat zo is, dan maak je Christus zichtbaar door er niet de kantjes vanaf te lopen, maar je in te zetten voor het bedrijf, zodat het een gezond bedrijf zal zijn. Je maakt Christus zichtbaar door collegiaal te zijn. Elkaar te helpen om het vele werk klaar te krijgen. Je stelt je welwillend op naar je baas. Je respecteert hem want hij heeft veel verantwoording.

Ben je zelfstandige, dan is Christus zichtbaar maken dat je goed werk levert voor een eerlijke prijs. Dat je een betrouwbare partner bent, die z'n afspraken na komt. Een man of vrouw uit één stuk.

Wie personeel onder zich heeft maakt Christus zichtbaar door goed voor z'n mensen te zijn. Je probeert het beste in je mensen naar boven te brengen en betaalt een eerlijk salaris, in overeenstemming met het verrichte werk en de daarbij behorende verantwoordelijkheden.

Getrouwde mannen vormen samen met hun vrouw een twee-eenheid. Ze maken Christus zichtbaar door elkaar op handen te dragen en de gezamenlijke verantwoordelijkheden te verdelen. In onze samenleving wordt van veel vrouwen verwacht dat ze buiten de deur werken en dat mag ook best. Maar in de praktijk lijkt de zorg voor kinderen en het huishouden nog grotendeels door vrouwen gedaan te worden, met als gevolg dat veel vrouwen op hun tenen lopen om de zaak draaiende te houden. Als je als christen-man je vrouw dient heeft dat ook alles te maken met een eerlijke taakverdeling. Hoe je dat verdeelt daar moet je het samen over eens zijn. En dat mag ook best passen bij de verschillende gaven en talenten die je als man en vrouw hebt gekregen. De bijbel geeft geen strikte rolverdeling. De bijbel roept wel op om een goede man en een goede vrouw te zijn. Een huwelijk is een relatie waarin mannen en vrouwen elkaar dienen, elkaar respecteren, elkaar trouw zijn. In een tijd, waarin het huwelijk ernstig is gedevalueerd, kan onvoorwaardelijke huwelijkstrouw en toewijding aan je partner een geweldig getuigenis zijn. Ik ben nuchter genoeg om te beseffen dat er situaties kunnen zijn dat een huwelijk in stand houden zondiger is, dan uit elkaar gaan, maar het getuigt van een christelijke houding als je knokt voor je huwelijk. Dat mannen en vrouwen van elkaar op aan kunnen en zo een veilige plek voor elkaar en hun eventuele kinderen creëren.

En dat geldt ook voor de opvoeding van kinderen. De dominantie van ouders zoals die in verleden vaak voorkwam is naar mijn idee niet naar Gods bedoeling. Maar dat neemt niet weg dat kinderen liefdevolle leiding nodig hebben, waarin ze geleerd worden respect te hebben voor ouders en andere gezagsdragers. En bovenal, waarin ze geleerd wordt God te dienen! God is geen optie, waar je later, als je groot bent, voor kunt kiezen of niet! Wie van

z'n kinderen houdt zal nooit gemakzuchtig zijn in de geloofsopvoeding omdat je niets liever wil dan dat je kind, later van harte voor de Here Jezus zal kiezen. En natuurlijk, daarin hebben ze een eigen verantwoordelijkheid. Maar jij als ouder ook!

Het is aan ons om Christus zichtbaar te maken als man en vrouw, als vader en kind, als werkgever en als werknemer.

Paulus had in navolging van Christus het heil van de wereld voor ogen. Hij vroeg zich af hoe nu ooit die wereld bereikt kon worden met het Evangelie. Hij bedacht, als christenen Christus zichtbaar maken dan worden vrouwen gewonnen door hun mannen, en mannen door hun vrouwen. Dan worden kinderen gewonnen door hun ouders, en ouders door hun kinderen. Dan worden heren gewonnen door hun slaven, en slaven door hun heren.

Dat is precies waartoe hij ons oproept in 4:5:

Wandel met wijsheid bij hen die buiten zijn, en buit de geschikte tijd uit.

En daarbij roept Paulus ons op om vooral te bidden dat er deuren voor het Woord geopend mogen worden. Dat is bidden voor de zending en evangelisatie, zeker.....maar ook bidden voor jezelf dat jij in je gezin, in je huwelijk, in je straat, op je werk, Christus zichtbaar mag maken. Dat we geheel anders zijn, omdat we bij een Heer horen die anders is dan de wereld is.

Een Heer die dient, een Heer die liefheeft, een Heer die trouw is, een Heer die zichzelf wegcijfert voor de ander. Daarvoor is Hij verder gegaan dan ieder ander. Het heeft Hem alles gekost.

En omdat we dat ontdekt hebben, dat Jezus' kruisdood onze bevrijding is, spannen we ons in om dat zichtbaar te maken.

Alles wat we doen in woord en werk in Naam van Christus Jezus onze Heer! AMEN